

KV-HARJOITTELURAPORTTI

Port Harcourt, Nigeria

07/2011-08/2011

Atte Laitinen

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Hakeminen.....	1
3 Lähtövalmistelut.....	2
4 Asuminen ja käytännön asiat	3
5 Työnteko	4
6 Port Harcourt	5
7 Eläminen Nigeriassa	6
8 Loppujatukset	9

1 Johdanto

Minulle on jo pidemmän aikaa ollut selvää, että jos mahdollista haluan työskennellä valmistumiseni jälkeen ulkomailla ainakin jonkun aikaa. Olin syksyn 2010 vaihdossa Etelä-Koreassa ja tämän jälkeen matkustelin ympäri Aasiaa parin kuukauden ajan. Kyseinen reissu vain vahvisti kyseisiä suunnitelmia ja kun palasin Suomeen helmikuun lopussa 2011, aloin välittömästi miettiä myös työskentelymahdollisuuksia ulkomailla seuraavalle kesälle.

2 Hakeminen

Olin hieman myöhässä asiani kanssa, joten parhaiden paikkojen hakuajat olivat jo melko pitkälle menneet. Hain CIMOn ohjelmaan ja lähettelin jonkun verran hakemuksia suoraan firmoille, jotka työskentelevät ulkomailla, mutta näistä hakemuksista ei seurannut mitään. Etenkin CIMOn ohjelmaan hakumäärät ovat valtavia, ja paikkoja ei ole kovin montaa, joten kannattaa todella panostaa hakemukseensa. Olin myöhässä myös AIESECin hakuajasta, mutta lähetin kuitenkin sinne hakemuksen ja lopulta pääsinkin haastatteluun paikalliseen toimistoon toimistossa, joka sijaitsee yliopiston TUTA-siivessä. Kun tämä muodollisuus ja pieni testi Internetissä oli hoidettu, aloin etsiä paikkaa ulkomailta.

AIESEC on maailman suurin opiskelijoiden vetämä järjestö ja se toimii 107 maassa. Mahdollisuuksia kyseisen järjestön kautta siis löytyy todella paljon ja jotta hakuprosessissa ei menetä ikää ja terveyttään, kannattaa rajata hakuja esimerkiksi työn luonteen tai maanosan mukaan. AIESECin kautta löytyy todella paljon palkattomia harjoittelupaikkoja esimerkiksi erilaisilla nuorten leireillä Itä-Euroopassa ja Aasiassa. Sieltä sateleekin koko ajan tarjouksia sähköpostiin, mutta itseäni eivät kyseiset paikat tässä vaiheessa enää kiinnostaneet. Halusin enemmän omaan opiskeluuni liittyvää työtä.

Minut hyväksyttiin aluksi harjoitteluun Brasilian Belo Horizonteen ja alun perin tarkoituksena oli työskennellä siellä toukokuun lopusta elokuun loppuun asti. Lähtövalmisteluni olivat jo pitkällä matkustelusuunnitelmia myöten kun he muuttivatkin

vaatimuksiaan ja halusivat, että olisin siellä syyskuun loppuun asti. Tämä ei ollut mahdollista koulun takia ja minun piti aloittaa hakuprosessi uudelleen alusta asti. Kesäkuu oli jo pitkällä tässä vaiheessa ja asian kanssa alkoi olla kiire. Hain sitten montaa paikkaa etenkin Afrikasta, osaksi koska sinne on helpompi päästä. Toisin kuin Brasiliaan, sinne ei tarvittu edes mitään työhaastatteluja ja minut hyväksyttiin suhteellisen nopeasti kolmeen paikkaan Ghanassa, Ugandassa ja Nigeriassa. Valitsin Nigerian ja Port Harcourtin, koska työ vaikutti mielenkiintoisimmalta kyseisistä vaihtoehdoista. Kannattaa varautua vastaaviin sekoiluihin etenkin Euroopan ulkopuolella - harjoittelupaikka ei ole varma ennen kuin nimet ovat paperissa!

Tämän sekoilun takia harjoitteluni pituudeksi tuli reilu puolitoista kuukautta, kun alun perin tarkoituksena oli olla ulkomailla ainakin kolme kuukautta. Harjoittelun varmistuttua sain yliopistolta matka-apurahan, joka oli 500 euroa johtuen harjoittelupaikan sijainnista Euroopan ulkopuolella.

3 Lähtövalmistelut

Nimien saaminen työsopimukseen kesti lomien ja erinäisten sekoilujen takia pari viikkoa. Kun sain paperit, oli aika hakea viisumia. Suomessa ei ole Nigerian suurlähetystä ja jouduin lähettämään hakemuksen Ruotsiin asti. Viisumi maksoi noin 80 euroa (750 SEK) ja mukaan piti lähettää passi, kuitti maksusta, viisumihakemus, rokotuskortti, kaksi passikuvaa ja todistus harjoittelusta. Suurlähetystä sanoo käsittelevänsä hakemuksia kolmena päivänä viikossa ja käsittelyn pitäisi kestää neljä työpäivää, mutta itselläni viisumin myöntäminen kesti jostain syystä lähes kolme viikkoa, vaikka soittelinkin lähetystöön monta kertaa. Kannattaa kysellä suurlähetystöstä, mikä on hakemuksen tilanne, sillä jos hakemuksesta puuttuu jotain papereita, on hyvin mahdollista, etteivät he ilmoita asiasta mitään ja hakemus makaa jossain laatikon pohjalla. Tästä viivästyksestä johtuen lähtöni viivästyi siis entisestään ja lopulta olin harjoittelussa vain kuusi viikkoa, mikä on ehdottomasti liian lyhyt aika.

Rokotuksia joutuu ottamaan todella paljon ja ne ovatkin suuri kuluerä. Kaikkien Nigeriaan matkustavien on pakko ottaa keltakuumerokote ja todistus kyseisestä rokotuksesta on

lähetettävä myös viisumihakemuksen mukana. Otin rokotteen myös polioon, lavantautiin ja aivokalvontulehdukseen. Nigeriasta tarvittavista rokotteista minulta löytyivät entuudestaan jo MPR, A- ja B-hepatiitti sekä jäykkäkouristus ja kurkkumätä. Lisäksi koko matkan ajan tulee syödä lääkettä malariaan. Eipähän tarvitse heti lähteä täydentämään rokotteita!

Luonnollisesti pitemmälle matkalle kannattaa myös hankkia vakuutus ja ainakin Pohjantähdeltä alle kolmen kuukauden matkavakuutuksen Nigeriaan sai hankittua. Pitemmälle reissulle vakuutuksen hankkiminen saattaakin sitten olla vaikeampaa. Jo Aasiaan lähtiessäni eivät kaikki vakuutusyhtiöt olleet valmiita puolen vuoden vakuutusta antamaan, koska matkustelin vaihdon jälkeen ympäri Aasiaa.

Lennot tilasin supersaver.fi:stä Lontoon kautta Lagosiin ja samaa reittiä takaisin Suomeen. Ne maksoivat 1020 euroa ja kestoja tuli vajaa 12 tuntia. Menomatalla olin sen verran väsynyt pitkästä matkustamisesta, että otin vain lennon Port Harcourtiin. Se maksoi noin sata euroa ja kesti vajaan tunnin. Paluumatkalla matkustin kaverin kanssa bussilla Lagosiin, missä vietin pari päivää ennen paluuta Suomeen. Hintaa sille tuli pari kymppiä, mutta matka kestitkin sitten kymmenisen tuntia. Kesto riippuu täysin liikenteestä ja siitä onko kuskilla hyvä vai huono päivä. Bussilla matkustaminen on hyvä keino nähdä luontoa ja syrjäisempiä seutuja, mutta Lagosissa suunnistus on sen verran haastavaa ja välimatkat pitkiä, että reissuun tarvitsee melkein nigerialaisen mukaan. Tietysti voi ajella yhdellä taksilla suoraan mihin haluaa, mutta taksikuskit nappaavat kyllä turistin rahat lahjakkaasti. Metroa Lagosiin on rakenneltu, mutta se valmistuu joskus.

4 Asuminen ja käytännön asiat

Asuin ilmaiseksi paikallisen AIESEC-jäsenen kanssa samassa opiskelijakämpässä yliopistoalueen vieressä. Asunto sijaitsi reilun puolen tunnin matkan päässä keskustasta. Samalla alueella oli luonnollisesti valtavasti opiskelija-asuntoja ja ihmisiin tutustuminen oli näissä ympyröissä todella helppoa. Ihmiset kiertelivät koko ajan toistensa kämpillä ja ovet olivat auki. Asuinkompleksini portit suljettiin yöksi kello yhdeltätoista, mutta sisälle kyllä aina pääsi, kun soitti portinvalvojalle tai kaverille ja heitti portinvalvojalle vaivannäöstään pari seteliä.

AISECistä on aina valittu joku henkilö, joka auttaa käytännön asioiden hoidossa varsinkin harjoittelun alussa. Käytännössä tämä on henkilö, jonka kanssa asutaan, ellei kämppä ole vuokrattu yksityiseltä.

Liian mukavuudenhaluisille henkilöille Nigeriaa ei voi suositella. Asunnon taso ei päättä huimannut, rottia ja torakoita eksyi muutaman kerran kämppään, tiet olivat monesti surkeassa kunnossa ja liikenne kaoottista, sähköä ei ollut monesti kuin pari tuntia päivässä, lämmintä vettä ei saanut mistään ja niin edelleen. Osasin kuitenkin odottaa kyseisiä asioita jo ennen lähtöä ja jo pelkästään ihmisten ystävällisyys korvasi täysin huonot puolet. Olin myös koko ajan liikkeellä jossain päin, joten asunnon taso ei suuremmin haitannut.

Suomalaisen SIM-kortin käyttäminen Nigeriassa ja Afrikassa on todella kallista, kannattaa siis hommata paikallinen liittymä heti kun tämä on mahdollista. Puheaikaa siihen saa ostettua lähes jokaisesta pikkupuodista.

5 Työnteko

Työtehtävänäni harjoittelussa oli markkinointi ja rahoituksen hankkiminen kahdelle projektille, jotka levittivät tietoa HIV:stä ja rintasyövästä. Molemmissa projekteissa oli noin kaksikymmentä henkeä ja samoissa projekteissa työskenteleviä harjoittelijoita oleskeluaikanani oli lisäksi viisi, yksi Taiwanista, kaksi Kamerunista, yksi Tansaniasta ja yksi Ghanasta. Työkaverini olivat paikallisia AIESEClaisia ja AIESECin toiminta Afrikassa onkin todella aktiivista. Pari kuukautta harjoitteluni jälkeen työkaverini lähtivät kouluihin opettamaan lapsia näistä asioista ja projektin piiriin kuului satoja oppilaita. Lisäksi työskentelin viimeisen kuukauden harjoittelustani parina päivänä viikossa informaatio- ja kommunikaatioteknologiakeskuksen mikrotuessa.

Afrikkaan lähdettäessä kannattaa varautua siihen, että aikakäsitys on hieman erilainen verrattuna tehokkaaseen Suomeen. On täysin normaalia, että tapaamiseen tullaan vähintään puoli tuntia myöhässä. Tämä saattaa joskus kiristää hieman hermoja, kun ei välttämättä voi täysin suunnitella illan menemisiä tapaamisen jälkeen ja kokous kestää ja kestää. Päivät venyivätkin monesti - osittain liikenteen ja juuri afrikkalaisen aikakäsityksen

takia - kymmentuntiseksi, mutta kun työ ja työkaverit olivat mukavia ja meininki rento, ei tuo suuremmin haitannut. Vapaa-aika alkoikin monesti tästä johtuen vasta kuuden-kahdeksan välillä.

Ilmapiiri Nigerianlaisissa yrityksissä on yleisesti ottaen reilusti suomalaista tyyliä rennompia. Lämpö lentää koko ajan jo heti uusia henkilöitä tavattaessa ja aikataulut ovat monesti vain sinne päin. Esimerkiksi join muutaman kerran markkinointireissuilla pomojen kanssa olutta yritysten toimistoilla ja hoidin verkostoitumispuolta.

6 Port Harcourt

Port Harcourt on reilun miljoonan asukkaan kaupunki Etelä-Nigeriassa. Kaupunki on merkittävä taloudellinen keskus johtuen etenkin öljyteollisuudestaan ja siellä sijaitsee paljon ulkomaalaisia firmoja. Ilman ennakkotietoja tai paikallista opasta suunnistaminen kaupungissa on lähes mahdotonta, sillä pienillä teillä ei ole nimiä ja talojen numerot menevät aivan miten sattuu. Ajan mittaan opin liikkumaan kaupungin keskustassa, mutta sivummalle mentäessä suunnistaminen oli edelleen miltei mahdotonta. Mitään julkista liikennettä ei luonnollisesti ole, ja taksit hoitavat liikennöimisen. Liikenne on kaoottista, mikä näkyy autojen lommoisena ulkomuotona ja tiet ovat monin kohdin erittäin huonokuntoisia. Hienouksista kuten viemäriverkosto kaupungin päättäjät eivät ole luultavasti kuulleetkaan. Asioiden kehittämisen sijaan on paljon mukavampaa pistää rahat omaan taskuun.

Kaupungissa oli ollut muutama vuosi sitten levottomuuksia ja hieman syrjemässä kaupungin ulkopuolella myös kidnappauksia, mutta ne oli saatu parin viime vuoden aikana tehokkaasti kytkettyä. Kaikennäköisiä kaupustelijoita löytyy joka paikasta ja heiltä saa ostettua monenlaista tavaraa ja ainetta. Positiivista on, että useimmat heistä eivät ole mitenkään hyökkäviä kuten asian laita on esimerkiksi monissa Aasian maissa.

7 Eläminen Nigeriassa

Olin ensimmäinen Nigeriaan lähtenyt opiskelija koko yliopiston historiassa ja valinta herättikin osittain ihmetystä kavereiden ja sukulaisten keskuudessa. Olin matkustellut ympäri Eurooppaa ja Aasiaa, joten halusin seuraavaksi nähdä Etelä-Amerikan tai Afrikan kulttuuria. Kun Brasilian reissu ei toteutunut, lähdin suurella innolla Nigeriaan. On totta, että Nigeriassa tapahtuu kidnappauksia eikä se ole maailman turvallisinta maa, mutta suureksi osaksi varoittelet, joita vaikka Internetistä löytää, ovat hölynpölyä. Osittain samantyyppisiä juttuja olin kuullut jo ennen Kambodžassa matkusteluani, eikä sielläkään ollut mitään ongelmia. Kun vähän miettii mitä tekee ja mihin menee, on varmasti täysin turvassa. Pari vuotta sitten tilanne Port Harcourtissa oli huonompi, mutta se on rauhoittunut eikä reissun aikana ollut yhtään edes uhkaavaa tilannetta. Paikallinen AIESEC on ehkä jopa hieman liian suojeleva vaihtareiden suhteen. Koko ajan on joku kysymässä onko kaikki hyvin ja keskustaan ei saisi mennä varsinkaan illalla ilman AIESECiaista ja matkusteltaessa Nigeriassa tilanne on sama. Itse liikuin kuitenkin alun jälkeen miten halusin ja tein mitä mieleen juolahti.

Yliopisto, jonka alueella oleskelin oli todella suuri, ja siellä oli kymmeniä tuhansia opiskelijoita. Olin ainut valkoinen mies koko alueella paria albiinoa lukuun ottamatta, joten huomio oli taattu. Kadulla ei pystynyt kävelemään sataa metriä ilman, että joku huuti valkoista miestä ja ihmiset katsoivat todella pitkään vaaleaa tulokasta. Taiwanilaisen vaihtarin kanssa hengaillessa tilanne meni vielä muutamaan potenssiin ja välillä seurasi huvittavia tilanteita, kun jotkut jäivät lähes paikalleen seuraamaan nähdessään valkoisen kaksikon kävelemässä kadulla. Tilanne on luultavasti aika pitkälle sama kuin vähän syrjäisemmässä Suomessa muutama vuosikymmen sitten kun ensimmäiset tummaihoiset muuttivat alueelle. Nigeriassa en vain kohdannut yhtään rasismia. Nigerianlaiset ovat todella sosiaalisia ja yliopiston alueella pyöriessä joku tuli koko ajan juttelemaan. Uusia naamoja tulikin vastaan niin paljon, ettei välillä ei ollut mitään hajua kuka kadulla moikannut henkilö oli. Afrikkalaiset ovat myös todella vieraanvaraisia ja vierasta kohdellaankin kuin kuningasta, vaikka rahaa ei välttämättä olekaan paljoa.

Kaupungeissa kaikki nigerialaiset puhuvat englantia ja tämä helpottaa totta kai elämää. Välillä Nigerialaista aksenttia on kuitenkin äärimmäisen vaikeaa ymmärtää, varsinkin jos ollaan suuressa porukassa ja kaikki puhuvat innostuessaan nopeasti samaan aikaan ja sekoittelevat vielä kaiken lisäksi paikallisten kielten sanoja puheeseen.

Nigerialaiset ovat todella uskonnollisia. Tulikin pienenä kulttuurishokkina kun ihmiset tiedustelivat ensimmäisenä viikonloppuna lähdenkö sunnuntai-aamuna kirkkoon. Lähes kaikki käyvät Nigeriassa kirkossa vähintään kerran viikossa ja kristinusko on läsnä kaikkialla. Ihmetys paikallisten keskuudessa olikin valtavaa, kun kerroin, etten usko jumalaan – varsinkin kun olen kristitty. Historian huomioon ottaen olikin melko hauskaa, kun paikalliset yrittivät tehdä valkoisesta miehestä harrasta kristittyä. Kävin yhtenä sunnuntaina kirkossa, ja nigerialainen jumalanpalvelus on täysin erilainen suomalaiseseen verrattuna. Nigerialaisten rento suhtautuminen elämään näkyy myös kirkossa ja ihmiset laulavat sekä tanssivat antaumuksella ja pappi heittää rennosti läppää saarnansa aikana. Kävin myös nigerialaisissa häissä ja tunnelma oli erittäin rento ja biletyks kovaa. Voin ilman epäilystäkään sanoa, että pidän nigerialaisista häistä suomalaisia enemmän. Jälleen ihmiset tanssivat jo kirkossa ja suuresta perhekoosta johtuen porukkaa riittää. Esimerkiksi yhden paikallisen kaverini isoisällä on kolmekymmentä lasta, joten väkimäärän ymmärtää!

Köyhtymään Nigeriassa ei pääse. Reilun puolen tunnin matkasta selviää kimppataksilla alle eurolla, ravintolassa pystyi syömään eurolla ja muutenkin hintataso oli todella halpa. Tästä johtuen rahaa kului harjoittelun aikana todella vähän ja opintotuella pärjää kevyesti Nigeriassa, vaikka vähän tuhlailisikin. Nigerian hintojen halpuudesta kertoo jo se, että noin neljää euroa vastaava arvokkain 1000 nairan seteli on jo melkein liian suuri, jos ostaa jotain katukaupoista. Palkkaa en harjoittelusta saanut, mutta asunto oli ilmainen. Kaakkois-Aasian meiningin tapaan myös Nigeriassa valkoista miestä yritetään huijata hintojen kanssa ja itseänikin vedätettiin hieman ruoan ja taksien hintojen kanssa ensimmäisten parin päivän aikana kun en vielä tiennyt paikallisia hintoja. Toisaalta kun kyse on muutamista kymmenistä euro-senteistä, niin eipä tuossa paljoa menetä.

Ruoka Nigeriassa on yleisesti ottaen riisipainotteista, tulsista ja lihaa käytetään vähemmän kuin Suomessa, mikä sopii omaan makuun mainiosti. Erikoisempiakin ruokia löytyy, esimerkiksi erittäin tulsista vuohen päätä tuli syötyä pari kertaa baarissa. Annokseen kuuluvien vuohen silmien syöminen oli melko erikoinen kokemus. Myös koiran lihaa on mahdollista syödä joissakin paikoissa - itsehän en tietenkään tämmöiseen barbarismiin

sortunut. Kaduilla hinta ruuasta oli vieläkin halvempi ja nappasin useimmiten syömiseni katuköjuista. Vatsakin kesti kyseiset muonat paria poikkeusta lukuun ottamatta mainiosti. Pitemmän päälle katuruoka käy kuitenkin ehkä hieman yksipuoliseksi.

Lämpötila paikan päällä oli koko ajan kolmessakymppissä. Itselleni tämä oli aika pitkälle täydellinen keli, jos ei tehnyt lenkille mieli. Sadekaudesta johtuen lähes päivittäin tuli myös sadekuuro ja pari kertaa vettä tulikin sitten sen verran, että suomipoika oli ihmeissään. Sopivasti juuri harjoittelun loppuksi Port Harcourtista lähdettäessä iski suurin piirtein tulvan muodostanut parin päivän monsuunisade. Rinkan ja muiden kamppausten kantaminen ei ollut erityisen miellyttävää kyseisessä kelissä.

Nigeria on maailman korruptoituneimpien valtioiden joukossa ja tämä näkyy myös käytännön elämässä. Poliisit seisovat monesti teillä ja pysäyttelevät takseja vaatien kuskeilta tienkäyttömaksuja. Erityisesti yöllä keskustasta palatessa heitä oli parempi vältellä ja taksikuskit eivät mielellään lähteneet omalle asuinalueelleni myöhään johtuen mahdollisesti reitillä päivystävistä lainvalvojist. Omalle kohdalleni kuitenkin suurempia ongelmia ei sattunut. Pari kertaa he päinvastoin kysyivät onko kaikki hyvin, kun näkivät minut jonkun kanssa taksissa. Myös Nigeriassa yleiset sähkökatkot johtuvat tarinoiden mukaan korruptiosta. Generaattori-firmoille on totta kai kannattavaa, ettei sähköverkko toimi kunnolla. Nigeriassa yritykset joutuvatkin pitämään generaattoreita sähkökatkojen varalta ja vähänkään varakkaammat yksityishenkilöt omistavat myös generaattorin.

8 Loppuajatuksset

Afrikkaan ei välttämättä kannata lähteä, jos ei ole paljoa matkustellut ja on liian mukavuudenhaluinen, mutta jos haluaa nähdä täysin erilaisen kulttuurin ja elämäntyylin, suosittelen lämpimästi jotain Keski- tai Etelä-Afrikan maata. Haluankin ehdottomasti työskennellä jälleen ulkomailla myös tulevana kesänä, jos sopiva paikka löytyy. Tämä voisi toteutua esimerkiksi AIESECin kautta, etenkin Euroopassa AIESECiltä löytyy paljon palkallisia harjoittelumahdollisuuksia ja myös esimerkiksi Japanissa on tarjolla palkallisia harjoitteluja. Myös yrityksille kannattaa lähettellä suoraan hakemuksia. Jos jollakin on suunnitelmia harjoitteluun lähdestä, kannattaa käväistä KV-toimistossa Minna Niemen juttusilla. Häneltä löytyy hyviä vinkkejä mahdollisuuksista ulkomailla. Myös allekirjoittaneeseen saa ilman muuta ottaa yhteyttä, jos Nigeriaan tai yleensäkin Afrikkaan päin suuntaa.

Suosittelen lämpimästi ulkomaanharjoitteluun lähtöä, vaikkei Afrikkaan asti tekisikään mieli lähteä. Harjoittelun aikana sain arvokasta työkokemusta, se näyttää varmasti hyvältä CV:ssä ja kielitaitonikin parantui, kun matkan aikana en puhunut Suomea oikeastaan yhtään. Harjoittelun aikana kertyi myös paljon uusia ystäviä ja monia hauskoja kokemuksia, joita on mukava vanhainkodissa muistella. Nigeriaa onkin jo kova ikävä ja on hyvin mahdollista, että matkustan sinne tulevaisuudessa lomailemaan tai jopa työn merkeissä. Varmasti myös ihmisenä kasvaa harjoittelun aikana jo pelkästään sen takia, että näkee vähän muitakin kulttuureja ja paikkoja kuin tutun ja turvallisen Suomen. Vaarana tosin on, että harjoittelun jälkeen tekee kovasti mieli takaisin ulkomaille!